

Italský zápisník 17.- 22.9.2007

Viděli jsme papeže aneb Z kupole na kupoli /1. a 2. den/ (Pisa, Florencie, Vatikán)

17.září 2007 vyrazily čtyři desítky studentů Gymnázia Trhové Sviny s doprovodem na exkursi po historických památkách Itálie. Cílem byly Pisa, Florencie, Vatikán, Vesuv, Pompeje a znovu Řím. Doposud studenti poznali při každoročních lyžařských kursech jen italské Dolomity. Takhle hluboko na jih cestovali se školou poprvé.

Po nočním přejezdu do Itálie jsme začali východem slunce v Pise. Téměř každý si jistě u tohoto toskánského města vybaví jednu z nejznámějších architektonických památek světa, slavnou Šikmou věž, které Italové říkají Torre Pendente. Ta však nestojí na náměstí Zázraků sama – spolu s baptisteriem (křtitelnicí) a Dómem (katedrálou) tvoří asi nejkrásnější románský areál v Evropě. Ranní návštěva měla navíc neopakovatelné kouzlo – nemuseli jsme se prodírat davy turistů a celý prostor patřil jen nám. Mimochodem – Šikmá věž měla na konci minulého století odchylku od svislice už 5,4 m a hrozilo její zřícení. Při náročných záchranných pracích ji před několika lety „narovnali“ o 38 cm (!). Teď je podle Italů bezpečná a mohou na ni znovu i turisté, přesněji řečeno turisté-optimisti.

Ve Florencii, městě Medicejských, kde se zrodila renesance, nás však už davy turistů neminuly. Díla Michelangela, Donatella a dalších velkých renesančních umělců jsou prostě příliš velkým lákadlem. Městem nás provedl italský průvodce, samozřejmě s českým překladem a výkladem naší průvodkyně (jinak to tu nejde). A co jsme viděli? Chrám Santa Croce (s hrobkou Michelangela) a náměstí stejného jména (Florentinové tu pořádají svérázné fotbalové zápasy mezi jednotlivými městskými čtvrtěmi, a to podle hesla „vše dovoleno“), Vládní náměstí s Michelangelovým Davidem, nádherný interiér vznešeného renesančního domu (asi 30+1 s „koupelnou“ 1x2 m, vybavenou neckami – v každé době prostě kladli důraz na něco jiného!), kostel rodu Medici San Lorenzo a hlavně dominantu Florencie – chrám Santa Maria del Fiore. Ten tvoří spolu s baptisteriem (kde turisté z celého světa obdivují skvostné pozlacené Ghibertiho dveře s biblickými motivy) a Giottovou zvonici obdivuhodné zákoutí, jemuž nad centrálním prostorem chrámu vévodí obrovská Brunelleschiho kupole. Na její špičku jsme po půlhodinové frontě a asi 450 schodech zdatně vyšplhali. Odměnou nám byl nádherný pohled na celou Florencii z výšky 107 metrů. Protože do Galerie Uffizi jsme se pro velkou frontu nedostali, navštívili jsme jinou - Galerii Palatino v paláci Pittiů (bývalém sídle toskánských Habsburků) s rozsáhlou sbírkou renesančního a barokního

malířství. Pak ještě most „zlatníků“ Ponte Vecchio na řece Arno a program dne byl vyčerpán (účastníci asi rovněž).

Po přenocování v hotelu v Orte jsme druhý den zrána vyrazili na Řím, konkrétně do Vatikánu. Na náměstí sv. Petra se právě konala papežská audience, takže jsme cestou do Vatikánských muzeí zahlédli i papeže („ten malý bílý v dálce“). Fronta do Musei Vaticani byla téměř odstrašující, ale naštěstí postupovala rychle, protože u vchodu měli vícero detekčních bezpečnostních ráků (v současné Itálii nezbytného doplňku řady muzeí a významných objektů). Muzeum je to obrovské a tak jsme se soustředili na sbírky antického sochařství (obrázky mnoha zde přítomných děl se hojně vyskytují v učebnicích) a také jsme navštívili místo volby papežů – Sixtinskou kapli, jejíž strop vyzdobil Michelangelo nádhernými freskami. Zde se sice nesmělo fotit, ale některým přesto (jistě nechtěně) ujel prst na spoušti (fotoaparátu samozřejmě).

Dalším cílem byl chrám sv. Petra. Po úspěšném průniku přes detekční rámy a přes „kalhoťáky“ (nepustí dovnitř nikoho, kdo není vhodně oblečen) jsme nejprve opět vyšplhali na kupoli chrámu. Ve výšce 135 metrů před námi byl Řím jako na dlani a prohlédli jsme si i nejmenší stát světa – Vatikán. Papeži jsme odtud viděli tak říkajíc až do kuchyně. Z kupole jsme pak sešli přímo do chrámu a obdivovali tu např. Michelangelovu slavnou Pietu, sochu sv. Petra (jíž věřící turisté neustálými doteky doslova ubrousili podstatnou část chodidla) i obrovský Berniniho baldachýn nad oltářem.

Cestou k autobusu jsme ještě zastavili u Andělského hradu (bývalého mauzolea císaře Hadriana, později pevnosti papežů) a Španělských schodů. Byl to opět rušný den a tak mnozí „účastníci zájezdu“ usnuli ještě během cesty do hotelu v klidném lázeňském městečku Fiuggi.

O italských národních sportech aneb Z arény do arény /3. a 4.den/ (Vesuv, Pompeje, Řím)

Třetího dne jsme z Fiuggi vyrazili dále na jih. Naším cílem byl kráter Vesuvu nad Neapolí a jeden z nejznámějších archeologických areálů světa – antické Pompeje. Dálnice Řím-Neapol patří mezi italskými autostrádami k těm příjemnějším – je v podstatě nová, široká, téměř rovná a také provoz je tu mírnější než na severu. Cesta proto netrvala dlouho.

Vesuv – poslední částečně činnou sopku na evropské pevnině (1276 m n.m.) – jsme viděli už z dálky zrovna tak jako Neapolský záliv s ostrovem Capri. Když ale autobus vyšplhal po úzké a klikaté silnici na parkoviště pod kráterem, získali jsme nečekanou zkušenost s italskými národními sporty. První místo zde bezesporu patří fotbalu, hned za ním jsou to však – stávky. Místní odboráři se bohužel pro tuto aktivitu rozhodli toho dne zrána a ke kráteru prostě nikoho nepustili. V Itálii zkrátka musíte počítat se vším – i se stávkou na sopce, což nás

disciplinované Středoevropany poněkud zaskočilo. Museli jsme se proto spokojit jen s nádherným výhledem na Neapol a se zajímavým pohledem do starého kráteru sopky Monte Somma. Vesuv je vlastně poměrně mladou sopkou uvnitř tohoto staršího kráteru. Při posledním „odlehčovacím“ výbuchu v roce 1944 narostl však téměř o 100 metrů a lávová pole u silnice jsou patrná dodnes. Mnozí pesimističtí odborníci varují, že vždy v periodě dvou tisíc let dochází k obrovským „pliniovským“ erupcím. Protože ta poslední pohřbila nedaleké Pompeje v roce 79 našeho letopočtu, není to pro obyvatele několikamilionové Neapole moc radostná vyhlídka. Zatímco Etna na Sicílii si neustále „ulevuje“ celkem neškodnými výrony lávy, Vesuv dnes působí klidně – jeho kráter však připomíná špunt v tlakové nádobě.

Do Pompejí je to z Vesuvu co by kamenem dohodil. Toto „ztracené město“ bylo zejména v posledních dvou staletích intenzivně odkrýváno. Zhruba třetina z tehdy dvacetitisícového města je ale stále pod několikametrovou vrstvou sopečného tufu. Prohlídku jsme absolvovali nejprve s místním průvodcem, který nás provedl např. typickým římským domem, ukázal nám lázně, lupanar, pompejský bufet a vysvětlil nám funkci pouličních kašen a přechodů pro chodce, což jsou vlastně „zebry“ z vyvýšených kamenů. Asi nejpůsobivější byly sádrové odlitky těl mrtvých Pompejanů. Zbytek města jsme si pak prohlédli sami – zejména velké i malé divadlo a arénu, v níž se odehrávaly gladiátorské zápasy a jiné římské kratochvíle. Zdejší aréna je sice malá („jen“ asi pro 20 tisíc diváků), ale zato velmi dobře zachovaná. I mnoho pompejských domů je dnes zčásti rekonstruováno a zastřešeno a turisté v nich mohou obdivovat původní nástěnné malby, mozaiky a také třeba volební nápisy.

Po přenocování v přímořských Stabiích jsme se čtvrtý den přesunuli zpět do Říma. Nejprve jsme navštívili monumentální chrám San Giovanni v Lateránu (biskupský kostel papeže) a také starobylý kostel San Clemente, v němž byl pohřben sv. Konstantin (což zde připomíná pamětní nápis ve slovenštině). A pak už se před námi rozevřel antický střed Říma. Prohlédli jsme si vnitřek Kolosea (největší antické arény vůbec pro 70 tisíc diváků), přešli přes Forum Romanum (se zbytky římských chrámů a třemi triumfálními oblouky) a vystoupali na Kapitol. Poté jsme obdivovali obrovský vnitřní prostor a kupoli římského Pantheonu – antického chrámu zasvěceného všem bohům, který inspiroval Brunelleschiho k jeho neméně slavné kupoli ve Florencii a v němž je pohřben sjednotitel Itálie král Viktor Emanuel II., prošli jsme přes známé náměstí Navona (barokní skvost římské architektury, postavený na půdorysu římského stadionu) a na závěr se před námi z úzkých uliček vynořila překrásná Fontána di Trevi – téměř pohádkové zákoutí uvnitř rušného velkoměsta.

Itálie nám ukázala mnoho tváří - snad alespoň některé z nich nezapomeneme.

Mgr. František Slípka
(psáno pro Trhvosvinenské
listy č. 10 a 11/2007)